

schijnbare toeneming als gevolg van een betere opsporingsdienst. Overigens komt in Brazilië alleen de (minder ernstige) variola minor voor. In Azië vond de meest intensieve bestrijding plaats in Indonesië. Hier kon ook worden aangegevoerd dat de door de WHO aanbevolen wijze van bestrijding effect sorteert: zodra er een geval van pokken wordt gerapporteerd, gaat er een team van deskundigen op af en neemt de nodige maatregelen om uitbreiding van de infectie tegen te gaan. In juni 1969 was de immuniteitstoestand van de bevolking op West- en Oost-Java ongeveer gelijk. Tussen januari en juni van dat jaar rapporteerde West-Java 6.463 gevallen, Oost-Java slechts 17. Dit wordt verklaard uit de omstandigheid dat in Oost-Java elk geval van pokken wordt beschouwd als een „public health emergency”, waarop onmiddellijk wordt afgegaan door een opsporingsgroep; in West-Java zijn er nog geen teams werkzaam.

Groot-Brittannië

Orale contraceptiva en postoperatieve trombo-embolie. — Bij een vorig onderzoek hadden VESSEY, DOLL en medewerkers vastgesteld dat het gebruik van orale contraceptiva een verhoogde kans op diepe vena-trombose en longembolie met zich meebrengt. Thans hebben zij nagegaan of er ook een dergelijke correlatie bestaat ten opzichte van postoperatieve trombo-embolie (*Brit. med. J.*, 18 juli bl. 123). De aantallen patiënten die zij in hun onderzoek konden betrekken waren klein, maar de gevonden verschillen waren reëel: Van 30 patiënten met trombo-embolie hadden 12 (40 pct) vóór hun operatie de pil gebruikt, terwijl van 60 controlepatiënten zonder trombo-embolie slechts 9 (15 pct) dit hadden gedaan. De auteurs constateren dat het gebruik van orale contraceptiva bij operatiepatiënten de kans op postoperatieve trombo-embolie 3 à 4 maal vergroot. Zij vragen zich af of men aan operatiepatiënten de raad moet geven, de pil gedurende enige tijd vóór de operatie weg te laten, maar geven er geen ondubbelzinnig antwoord op. Te hunner eigen oriëntatie hebben zij bij 50 chirurgen geïnformeerd hoe deze er tegenover stonden. De helft van de chirurgen antwoordde dat zij thans inderdaad adviseren de pil vóór de operatie niet te gebruiken. Maar het is moeilijk, de risico's van de orale contraceptie af te wegen tegen die van een ongewenste zwangerschap. Een der chirurgen die een tijdlang zijn patiënten had verboden de pil te gebruiken, deed de ervaring op dat twee vrouwen prompt zwanger werden. Hij heeft zijn standpunt daarna gewijzigd, want: „I fear the unwanted pregnancy more than the pill.”

Oostenrijk

Hartfrequentie en automatische auto-versnelling. — Een onderzoek van SCHNOPFHAGEN en medewerkers uit de Medizijnische Universitätsklinik te Innsbruck heeft een verrassend resultaat opgeleverd: bij bestuurders van auto's met een automatische versnellingsbak bleek de hartfrequentie duidelijk lager te zijn dan bij bestuurders van auto's met handversnelling. De verschillen waren het grootst bij het rijden in bergstreken en in drukke stads gedeeltes: 10 pct lagere hartfrequentie. (*Ärzt. Prax.*, 18 juli bl. 3310.)

Verenigde Staten

Dood door heroïne. — In een hoofdartikel van *Science* (12 juni bl. 1289) bespreekt PHILIP H. ABELSON de toenemende sterfte ten gevolge van heroïne (en andere drugs). Begin 1970 had JOSEPH W. SPELMAN, chief medical examiner van Philadelphia op een artsenbijeenkomst foto's getoond van slachtoffers, bij wie de naald waarmee zij de stof bij zichzelf intraveneus hadden ingespoten, nog in het lichaam stak. Blijkbaar was de dood hen plotseling overvallen. In New

York City schat men het aantal aan heroïne verslaafden op 100.000, het totaal aantal verslaafden op 200.000. In 1969 deden zich bij de verslaafden aan heroïne 900 sterfgevallen voor. Daarmee is drug-misbruik voor de leeftijdsgroep van 15-35 jaar de voornaamste doodsoorzaak geworden. In de meeste gevallen betrof het de plotselinge dood bij intraveneuze inspuiting. Een belangrijke factor hierbij is de inconstante samenstelling en de onzuiverheid van de illegaal verkregen heroïne, die in geheime laboratoria in Frankrijk wordt bereid. Het gehalte aan heroïne loopt in de verschillende partijen van de drugs sterk uiteen. Bij een onderzoek van 132 monsters werd in 12 in het geheel geen heroïne aangetroffen, in de overige varieerde het gehalte van 1 tot 77 pct. Het is denkbaar dat een verslaafde, gewend aan een bepaalde lage concentratie heroïne, verkeerd reageert bij injectie van een geconcentreerde oplossing. Bij deze acute sterfte voegt zich nog de late sterfte aan de bij de onhygiënische inspuiting opgelopen hepatitis of cardiale infectie.

Ratten krijgen cataract van yoghurt. — RICHTER en DUKE beschrijven in *Science* (12 juni bl. 1372) een reeks proeven op ratten die uitsluitend yoghurt als voedsel kregen. De dieren vraten er goed van, groeiden in normaal tempo, paarden en baarden voorspoedig. Maar bij alle (100 pct!) ratten ontwikkelde zich cataract, bij jonge ratten na 2 à 3 maanden, bij oudere na 4 à 6 maanden. De cataract begon met de ontwikkeling aan kleine vacuolen in de periferie van de lens; vervolgens werden striae zichtbaar in de richting van het lens-centrum. De striae werden langer en dikker, tot ze samenvloeiden en de hele lens vertroebelden. De commercieel verkrijgbare yoghurt bevat veel galactose. Vermoedelijk is het deze suiker die de cataract verwekt: bij andere proeven is gebleken dat voer met 22 pct of meer galactose bij ratten eveneens cataract veroorzaakt.

West-Duitsland

Ongevallenummer. — In de Bondsrepubliek vallen jaarlijks 16.000 doden in het verkeer. De minister van verkeer heeft thans een voor het hele land geldend telefoonnummer vastgesteld voor spoedaanvragen om medische hulp, het nummer 110. Dit nummer kan zelfs, zonder inworp van een geldstuk, op de openbare telefoontoestellen worden gedraaid. Voorts komen er meer ambulances en meer „Notarzwagen”, waarvan er tot nu toe in de hele Bondsrepubliek een twintigtal waren. Volgens opgaven van het Rode Kruis zal een effectieve hulpdienst jaarlijks 60 miljoen DM kosten. (*Med. Klin.*, 17 juli bl. 1359.)

Preventief onderzoek bij mannen. — Op de 73e Duitse Artsendag in mei werden plannen bekendgemaakt voor een systematische preventie van ziekten, c.q. vroegtijdige herkenning van ziekten bij mannen. Het program is gericht op de bestrijding van kanker van rectum en prostaat, waartoe een rectaal onderzoek zal plaatsvinden bij alle mannen boven de 45 jaar. Daarnaast zal men volgens screening-methoden speuren naar diabetes en ziekten der urinewegen, en tenslotte zal men letten op de bedreigingen van het hart-vaatstelsel, zoals hartinfarct en cor pulmonale, en op tumoren van de maag en van de longen. (*Dtsch. Arztebl.*, 18 juli bl. 2255 e.v.)

Congressen enz.

— *Course 025: Diabetes and Carbohydrate Metabolism*, 10-22 jan. 1971 te Londen, Cambridge en Birmingham. Cursusgeld £ 110 (demipension te Londen, vol pension elders). Inlichtingen: The British Council, Keizersgracht 343, Amsterdam.